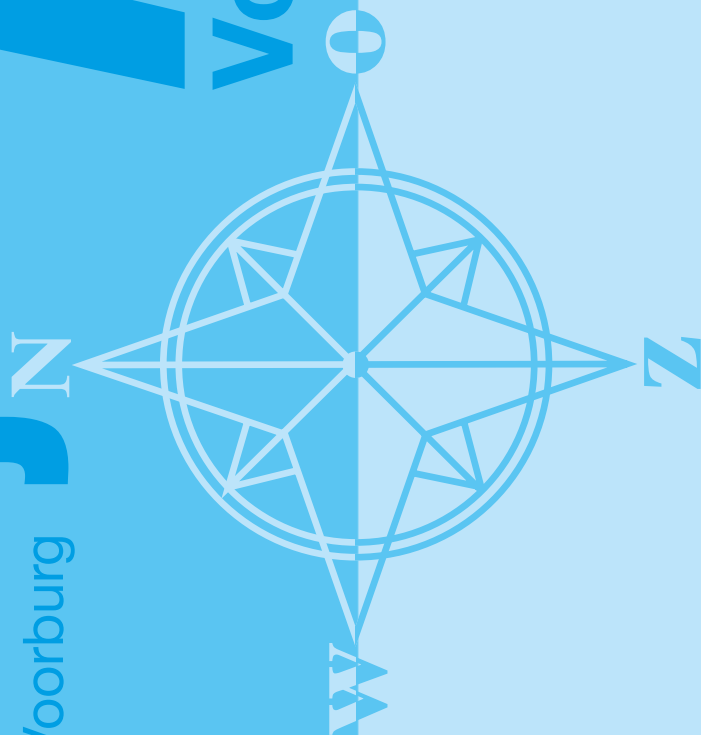

Kerkwijze

Uitgave Protestantse Gemeente te Voorburg

Voorburg

33^e jaargang no. 8
25 augustus 2017

In dit nummer o.a.:

- Kerkproeverij op 9 september in De Hoeksteen en op 10 september in de Oude Kerk en Koningkerk
- Startzondagen
- Jaarrekening 2016 PGV ter inzage
- Opblaaskerk tijdens Cultureel Festival

Kerkelijk Bureau

Bruijnings Ingenhoeslaan 2
2273 KR VOORBURG
Tel. 386.35.02
E-mail: kerkelijkbureau@
protestantsegemeentevoorburg.nl
www.protestantsegemeentevoorburg.nl

Telefonisch bereikbaar/geopend:
Maandag en donderdag
van 9.00 tot 12.00 uur.

Enkele bank- en giro nummers:
Bijdrage Kerkbalans en/of Giften:
NL42 FVLB 0699641152 Protestantse
Gemeente Voorburg

Bestelling collectebonnen:
(€ 16,- per kaart)
NL07 RABO 0365900516 Protestantse
Gemeente Voorburg

Wilt u bij uw bestelling tevens
de portokosten voldoen?
De portokosten bedragen € 0,78
voor 1 t/m 4 collectekaarten en voor
5 t/m 12 collectekaarten € 1,56.
Ook is het mogelijk de collectekaarten
af te halen bij het Kerkelijk Bureau

Diaconie:
NL27 INGB 0000261919 Protestantse
Gemeente Voorburg

ZWO Werelddiaconaat:
NL67 INGB 0009350778 Werkgroep
ZWO Prot. Gem. Voorburg

Zending:
NL96 INGB 0000001881 Zending Prot.
Gem. Voorburg

Kerk Wijzer

Administratie en bezorging:
Zie bovenstaande gegevens bij het
Kerkelijk Bureau.

Redactie:
A.C. Bronsveld-Voerman
H. Nauta
P. Vink

E-mail:
kwbronsveld@kpnmail.nl
kwnauta2@outlook.com
kerkwijzer@
protestantsegemeentevoorburg.nl

Verzoek uw kopij in Word te e-mailen
naar de 3 bovenstaande e-mailadressen.
**Kopij voor het nummer van vrijdag
22 september moet uiterlijk donderdag
14 september vóór 17.00 uur worden
ge-e-maild naar de redactieadressen.**

Kerk Wijzer

Nieuwe abonneemen-
ten kunnen worden aangemeld bij
het Kerkelijk Bureau. Eenmaal per jaar
krijgt u een verzoek om € 19,50 lees-
geld te voldoen op rek.
NL84 FVLB 0699741858,
Administratie Voorburgs Kerkblad.
Aan hen die buiten Voorburg wonen
wordt per jaar € 26,50 extra aan por-
tokosten in rekening gebracht.

Kerkdiensten Rooster

Zondag 27 augustus

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf
19.00 uur ds. Th. Koelewijn

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. E. van der Wolf-Kox

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur geen dienst

Zondag 3 september

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. H.M. Marchand
19.00 uur prop. R. ten Hoopen

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf, H.A.

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur geen dienst

**Kerkdienst voor doven, gebouw:
Koningkerk**
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf

Zaterdag 9 september

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.00 uur Kerkproeverij,
informatiemarkt

Zondag 10 september

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. H.M. Marchand
19.00 uur ds. A. Sterrenburg

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf en
ds. E. van der Wolf-Kox

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur geen dienst

De Mantel
11.15 uur ds. K.H. Wigboldus, Den Haag

Kerkelijk Bureau

Het Kerkelijk Bureau is ook gedu-
rende de maand september ge-
opend en telefonisch bereikbaar
op maandagmorgen en donder-
dagmorgen van 9.00 tot 12.00 uur.
Bovendien kunt u een e-mail stu-
ren naar kerkelijkbureau@protes-
tantsegemeentevoorburg.nl

Zondag 17 september

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. W.F. Schormans
19.00 uur ds. A.J.G. Dronkert

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur geen dienst,
oec. dienst in de Verrezen Christus
Kerk, Fonteynenburghlaan 36

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur geen dienst

**Kerkdienst voor doven, gebouw:
Koningkerk**
10.00 uur geen dienst, zie hierboven

Woensdag 20 september

De Mantel
10.30 uur ds. E. v.d. Wolf-Kox en
pastor P. Sas,
Vredesdienst, oecumenische viering

Wijkgemeente Martini

Oude Kerk Herenstraat 77, 2271 CC Voorburg,
tel. 3863220.

Predikanten: ds. W.F. Schormans, Parkweg 362,
2271 BK Voorburg, tel: 070-7520363, e-mail:
wfschormans@hotmail.com en ds. H.M. Marchand,
Parkweg 362, 2271 BK Voorburg, tel. 070-7520363,
e-mail: hmarchand@hotmail.com

Scriba: mw. N.L.I. van Varik-van den Berg,
Paradijsstraat 30, 2275 EP Voorburg, e-mail:
scriba.wijkgemeente.martini@outlook.com,
tel. 3871655.

Rek.nr. wijkkas: NL98 INGB 0000 6837 55 t.n.v. Wijk-
kas Martinigemeente.

Rek.nr. wijkdiaconie: NL49 INGB 0000 5470 91
t.n.v. Wijkdiaconie Martini Gemeente.

Website: www.oudekerkvoorburg.nl.

Bij de diensten Zondag 27 augustus

Deze morgen is de voorganger ds. J.T.
van der Wolf.

Zondag 3 september

Op deze zondag kijken we vooruit
naar de Kerkproeverij. We lezen Mat-
teüs 10, waar de leerlingen door Je-
zus op pad worden gestuurd om het
Koninkrijk aan te kondigen. De vraag
is: waarom eigenlijk? Wat zijn onze
drijfveren als we er op uit gaan om
iemand uit te nodigen in het verhaal
van Jezus? En waarom wil de Heer ei-
genlijk dat we dat doen? Voorganger
is ds. Leneke Marchand.

Zondag 10 september

Over de Kerkproeverij is al heel wat gezegd en geschreven, zie ook de achterpagina van deze KerkWijzer. We hopen op deze zondag mensen te kunnen verwelkomen die gewoon eens een kijkje willen nemen in de kerkdienst. Het verhaal van Zacheüs zal klinken. Iemand die Jezus wil zien, maar die zich verborgen houdt vanwege de mensen. Het zal een dienst zijn zoals anders, maar 'with a sparkle', met een vonk, zoals de Engelsen dat zo mooi zeggen. Waar hem dát in zit, daar is de commissie Kerkproeverij nog druk mee bezig. Voorganger is ds. Leneke Marchand.

Startzondag 17 september: 'Een open huis'

'Een open huis'. Dat is het thema van de startzondag op 17 september. Het wordt een feestelijke zondag! Het programma is als volgt:

10.00 uur: Eredienst. Tijdens het daaropvolgende koffiedrinken is er een taartenwedstrijd. *Bak je lekkerste taart en breng die mee, zodat iedereen kan proeven en stemmen op het smakelijkste exemplaar.*

11.45 uur: Start van allerhande (verdiepende, educatieve en ontspannende) activiteiten voor jong en oud die aansluiten op het thema 'Open huis'.

13.00-14.00 uur: Lunch. *Ook hiervoor nodigen we iedereen uit iets lekkers mee te nemen.* Voor de dienst kan dit worden afgegeven in De Voorhof.

Op deze startzondag introduceren we een vraag-en-aanbodbord waarop vrijwilligers zich kunnen aanmelden voor verschillende activiteiten. Op deze manier hopen we die activiteiten een positieve impuls te geven. Ook is er een 'briefjeslamp' met op de briefjes al onze activiteiten voor het komende seizoen.

Als de gasten die we hadden uitgenodigd voor de Kerkproeverij het daar naar hun zin hadden kunt u dit Open Huis van de startzondag verder inhoud geven door uw gasten ook hiervoor uit te nodigen!

We hopen u en jou te zien op 17 september!

De voorbereidingsgroep (Alice de Groen, Kees Koenen, Annette Koetsier, Els Schippers, Margriet Zuidgeest, ds. Giel Schormans).

Diensten in De Mantel

Zondag 10 september om 11.15 uur

Collectetoelichtingen

De 1^e collecte is altijd voor een diaconaal doel. De 2^e collecte is alle data voor plaatselijke kerkelijke doeleinden, zoals huisvesting, salarissen, organisatie e.d.

27 augustus STEK Den Haag

STEK Den Haag - Stichting voor Kerk en stad - richt zich in opdracht van de Haagse diaconie en de gemeente Den Haag op kwetsbare, bedreigde, gemarginaliseerde mensen. Door haar betrokkenheid hoopt STEK dat mensen weer op krachten komen, zichzelf opnieuw uitvinden, zelfvertrouwen krijgen en uit hun isolement komen zodat ze uiteindelijk misschien zelfs anderen kunnen helpen en inspireren om iets van hun leven te maken. Zo ontstaan er nieuwe bezielde verbanden en netwerken in de wijken. STEK stimuleert mensen dus om zich met elkaar te verbinden en elkaar te beschermen, te versterken en te bezielen. STEK doet dat werk met 45 professionals en bijna 1000 vrijwilligers. Ze werkt nauw samen met de Haagse kerkelijke wijkgemeenten. Bekende loten aan de STEK-boom zijn de Paardenberg in Transvaalkwartier en de Lucaskapel in de Schilderswijk. U hebt vast ook wel eens gehoord van de Kinderwinkel in de Haagse wijk Moerwijk. Andere projecten zijn de BabyBullenBank en het straatpastoraat. Info: www.steknet.nl

3 september PKN Missionair werk

Vespers, maaltijden, wandelingen en retraitsedagen vormen de ingrediënten van Kloosterwelle, een plek voor rust, inspiratie en zingeving rond de Corneliuskerk in Noordwelle (Zeeland), tevens pioniersplek van de Protestantse Kerk. "Hier kun je even loskomen van de wereld", zegt Hanna Hoogerhuis, lid van het pioniersteam. Lange tijd was ze van de kerk verwijderd maar ervaringen met kloosterbezoek brachten haar terug: "Het mystieke geeft me ruimte". De wekelijkse vesper biedt veel stilte: "In het begin vond ik dat ongemakkelijk, maar ik ben er aan gehecht geraakt. Het laat me het goddelijke ervaren. Ik heb meer innerlijke rust gekregen". De collecte maakt pioniersplekken als Kloosterwelle, waar het goddelijke kan worden ervaren én waar een band tussen mensen ontstaat, mogelijk.

10 september Algemene doeleinden

De meeste collecten hebben een nauwkeurig omschreven doel. Maar er zijn natuurlijk ook algemene kosten waarvoor niet speciaal wordt gecollecteerd maar die de Diaconie wel maakt om haar werk te kunnen doen. Voorbeelden zijn de bijdrage voor gebruik diensten Kerkelijk Bureau, kosten avondmaal, kosten kerkwebradio, bijdrage milieudiaconaat (tuin Koningkerk), bijdrage jaarlijkse Kaagweek voor allochtone vrouwen en overige kosten.

17 september PAX Vredesweek

We leven in roerige tijden. Dagelijks zien we beelden van oorlog, pijn en wanhoop. Honderdduizenden mensen zijn op de vlucht. Als Protestantse Kerk willen we er voor hen zijn, hen praktische hulp of een luisterend oor bieden. Ook ondersteunen we vredesactiviteiten in oorlogsgebieden en stellen we onrecht aan de kaak. Dat is hard nodig want vrede is niet vanzelfsprekend. Werken aan vrede en veiligheid is urgenter dan ooit. In de Vredesweek vragen Kerk in Actie en PAX daar met klem aandacht en financiële steun voor.

gaat ds. K.H. Wigboldus uit Den Haag voor.

Op woensdag 20 september, aanvang 10.30 uur (!), is er in De Mantel een oecumenische viering in het kader van de Vredesweek. Thema is "De kracht van verbeelding" en de voorgangers zijn ds. E. van der Wolf-Kox en pastor

P. Sas. Allen van harte welkom in deze diensten.

Start winterwerk

Met de startzondag beginnen ook weer de kringen en andere activiteiten. Kees Koenen heeft een mooie activiteitengids samengesteld met daar-

in het aanbod, deze staat vanaf half september op de website. U ontvangt die ook thuis.

de predikanten

In memoriam Neeltje Koppenaal

Op zaterdag 8 juli is op 91-jarige leeftijd overleden *Neeltje (Nel) Koppenaal*. Zij woonde de laatste 15 jaar van haar leven aan de Prinses Margrietlaan 97 in Voorburg. Mevrouw Koppenaal heeft geen gemakkelijk leven gehad. Ondanks een moeilijke jeugd en een huwelijk dat uiteindelijk geen stand hield, wist zij de moed te vinden om steeds weer nieuwe wegen te zoeken, waarbij ze van betekenis is geweest voor velen. Mevrouw Koppenaal had geen kinderen. Dege- nen die haar na stonden herinneren zich haar als liefdevol en levenslustig, een krachtige vrouw bij wie mensen graag kwamen, ook toen haar leef- wereld door lichamelijke gebreken steeds beperkter werd. Zij kwam al ja- ren niet meer in de kerk, maar voelde zich zeer verbonden met het christe- lijk geloof. Op 14 juli heeft de crema- tie plaats gevonden in crematorium Eikelenburg in Rijswijk. Voorafgaand daaraan was er een gedachtenbij- eenkomst in de aula die geleid werd door ds. J. van de Meent. Wij wen- sen allen die verdriet hebben om het overlijden van Nel Koppenaal Gods troostende nabijheid toe.

In memoriam Margaretha Bakker

In de leeftijd van 91 jaar overleed op woensdag 12 juli *Margaretha Bakker*, die woonde in Woonzorgcentrum De Mantel. Als oudste van de zes kinde- ren kreeg ze op haar 10^e al een grote verantwoordelijkheid toen haar va- der plotseling overleed en ze mede de zorg voor het gezin naar zich toe kreeg. Ze werd een grote steun voor haar moeder, maar de keerzijde was, dat ze een verre van onbezorgde jeugd heeft gehad. Omdat ze goed kon leren heeft ze het via studie in de avonduren toch ver mogen brengen in haar leven. Ze wist een baan te ver- werven als bedrijfsmaatschappelijk werker bij de Marine in Den Helder. Later ging zij als Marva beroepsof- ficier werken bij de sociaal medische dienst in Leiden, in teamverband met artsen, psychologen, psychiaters, grafologen, fysiotherapeuten en de maatschappelijk werkers van de Ma- rine in het land. Met haar groot ver- antwoordelijkheidsgevoel en door- zettingsvermogen en met haar zorg- zaamheid heeft zij zo ook voor vele Marinemensen veel mogen beteke- nen. Op haar 50^e ging ze met pensi- oen, om zich daarna in te zetten als

adviseur bij de Bond voor militaire dienst en oorlogsslachtoffers. Ze had immers al geruime tijd te maken ge- had met getraumatiseerde militairen. Van huis uit christelijk opgevoed is ze altijd gelovig gebleven en zo lang ze kon bezocht ze de kerkdiensten. Ze werd afhankelijk van thuiszorg en ging zo achteruit dat 24-uurs zorg nodig werd. De dankdienst voor haar leven werd op 17 juli gehouden in de aula van 'De Mantel' waar zij de laatste tijd van haar leven verbleef. Wij zochten troost bij woorden uit Jo- hannes 10 over de goede Herder en zongen het lied dat zij zelf had aan- gereikt:

De Heer heeft mij gezien en on- verwacht
ben ik opnieuw geboren en geto- gen.
Hij heeft mijn licht ontstoken in de nacht,
gaf mij een levend hart en nieuwe ogen

Daarna hebben we haar begeleid naar haar graf op de Oosterbegraafplaats. De Heer zij haar familie en vrienden troostrijk nabij.

ds. A. Sterrenburg

In memoriam Cornelis Scharroo

Op woensdag 2 augustus is in het hospice op 96-jarige leeftijd overleden de heer *Cornelis Scharroo*, die samen met zijn vrouw Henny woonde aan de Queridolaan 80.

De heer Scharroo is meer dan 40 jaar actua- ris geweest bij verzekerings- maatschappij Nationale Nederlanden. Hij werd daar zeer gewaardeerd en had tot op hoge leeftijd contact met zijn collega's. Hij was bijna 60 jaar ge- trouwd met zijn vrouw Henny, vader van twee zonen, Maarten en Remko, en van dochter Nelleke, grootvader van kleinzoon Rombout. Zij moeten nu een liefhebbende, belangstellende en meelevende echtgenoot, vader en opa missen. In zijn laatste levensjaren kreeg hij te maken met steeds meer lichamelijke problemen. Dankzij de goede zorg van zijn echtgenote kon hij toch thuis blijven wonen, waar hij zich, zo goed mogelijk, aanpaste aan de situatie. Zijn motto was: Ook al is het moeilijk, het moet, het zal en het kan... De heer Scharroo was de ge- meente zeer toegewijd. Hij was in de Vaste Burchtkerk kerkvoogd en leefde de laatste jaren op afstand mee met de kerk. Hij bezocht samen met zijn vrouw de kerstvieringen en gemeen- teontmoetingen in onze kerk. De uitvaart heeft plaatsgevonden op 9 augustus in de aula van de Oosterbe- graafplaats aan de Rodelaan 64, waar-

na hij op de begraafplaats aldaar naar zijn graf is begeleid. Wij wensen zijn vrouw Henny, zijn kinderen en klein- zoon die nu zonder hem verder moe- ten, Gods troostende nabijheid toe.

ds. W.F. Schormans

In memoriam Anna Gerdina van Sluijs – Vellekoop

Op zondag 13 augustus is op 94-jarige leeftijd overleden *Annie van Sluijs – Vellekoop*. Zij woonde aan de Sonnen- burghlaan 178 in Voorburg. Mevrouw van Sluijs werd geboren in Honselers- dijk en trouwde op 36-jarige leeftijd met Wim van Sluijs, die een aantal ja- ren daarvoor weduwnaar was gewor- den. Behalve Wims kinderen Janny en Kees, kreeg zij samen met Wim nog drie kinderen: Willie, Ankie en Wim. Vele jaren woonden zij gelukkig in de Paradijsstraat, de laatste jaren aan de Sonnenburghlaan. Mevrouw Van Sluijs is vele jaren een betrokken lid van onze gemeente geweest. Belang- stellend was ze en betrokken, niet al- leen bij haar kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen, maar ook bij een bredere kring. Ze bezocht tot op hoge leeftijd veel gemeenteleden. Dankbaarheid tekende de levenshou- ding van mevrouw van Sluijs: niet wat haar ontviel, maar wat ze had mo- gen ontvangen bepaalde haar blik- richting. In de dienst van Woord en Gebed op vrijdag 18 augustus in de Martinikerk, lazen we psalm 121, een pelgrimslied. Over God die als een "schaduw is aan uw rechterhand". Aan die schaduw van God in en over haar leven had zij genoeg. In het ge- loof dat Christus zelf haar welkom zal heten in zijn stad hebben wij haar li- chaam toevertrouwd aan de aarde op de Oosterbegraafplaats. Wij wensen haar familie en allen die haar missen Gods troostende nabijheid toe.

ds. W.F. Schormans

Giften

Ontvangen voor de wijkdiaconie: via Aad de Graaf € 20,- (vK) en via Judy van Engeldorp Gastelaars € 20,- (NN) en € 80,- (NN). Voor de bloemen 1 x € 50,- (ontvangen via ds. Schormans).

Gemeenteuitje naar de Hortus op 2 september

Even een herinnering voor de mensen die meegaan. De fietsers vertrekken om 11.00 uur vanaf de Opstandings- kerk. Wij maken een tussenstop; wilt u hiervoor zelf eten en drinken meene- men? De mensen die met de auto gaan verzamelen om 11.30 uur op het par- keerterrein van de Opstandingskerk. Het programma ziet er als volgt uit: Lunchbuffet van 12.30-13.30 uur;

Bevlogenheid als 'jihad van liefde'

Uit een onderzoek blijkt dat bevlogen personeel van een organisatie zorgt voor 27% minder verzuim, 62% minder veiligheidsincidenten, 18% meer productiviteit, 12% meer klantgroei en 12% extra rendement. In gemeentepbouw (de kruising van theologie en organisatiekunde) zingt dit mee. Wat zien we als we dieper graven?

Bevlogenheid wordt in dit bedrijfskundig onderzoek omschreven als een krachtencombinatie van toewijding en energie. De ideale mix voor een gevierde carrière en, wie weet, voor een gelukkig leven. In de kerk associëren we bevlogenheid vooral met inspiratie. De vertaling (inblazing, bezieling) leert dat bevlogenheid van buiten komt en niet uit onszelf. "Zorg voor bevlogen personeel" en "Haal het beste uit jezelf" zijn prima aanwijzingen, want het is belangrijk jezelf of die ander te kennen en te ontdekken waar kracht en talent zitten. Maar inspiratie reikt verder: het is een geschenk, dat van buiten tot je komt, verbonden aan iets dat groter is dan onszelf. Overdenk deze zin maar eens en herken het verschil: geen mens kan zichzelf inspireren!

In de Bijbel hangt aan inspiratie of bevlogenheid een groot gewicht. We kennen de Ruach (Hebreeuws) uit o.a. Genesis. Het is een scheppende kracht, die onderscheid brengt tussen goed en kwaad, tussen licht en donker; hij wekt leven en brengt mensen tot keuzemogelijkheden. De Pneuma (Grieks) uit het Nieuwe Testament leert ons dat er adem nodig is om te leven. Spirit geeft kleur aan schijnbaar gewone gebeurtenissen en vormt de innerlijke kracht om als mens te groeien en te bloeien.

Bevlogenheid is in de Bijbel niet een kwaliteit waarmee je zelf hoge ogen gooit, maar een dienst aan de wereld (en dan is 'wereld' klein en groot bedoeld). Bevlogen mensen hebben iets ontvangen, stijgen daarmee boven zichzelf uit en zijn van voorbeeldige waarde voor anderen. We (her)kennen ze omdat ze 'in één adem' doen wat nodig is voor gerechtigheid en vrede: ze worden geraakt in hun ziel, staan op, maken keuzes en gaan op weg. Met kleine gebaren en inspanningen waar de wereld beter van wordt. Zo wordt bevlogenheid van persoonlijke bagage tot humanitaire bijdrage.

Bij de voorbereidingen van de 4 mei herdenking en bij andere bezinningsmomenten daarna kwam het boekje ter sprake "Een jihad van liefde". De titel oogt even verwarrend, maar het wordt snel duidelijk: 'jihad' betekent letterlijk 'inspanning'. In het boekje is het een tegenbeeld en een moreel antwoord bij de jihad zoals we die kennen van terroristische aanslagen. Het boekje bevat dagboeknotities van Mohamed El Bachiri, vader van drie kleine kinderen en gelukkig getrouwd met lerares Loubna. Het geluk wordt echter wreed verstoord door de terroristische aanslag in de Brusselse metro, waarbij Loubna omkomt. De Belgische journalist David van Reybrouck heeft Mohamed gevolgd en, samen met hem, zijn ervaringen en verwerking vastgelegd. Mohamed spreekt zich in alle kwetsbaarheid uit over zijn verdriet; alle gevoelens mogen er zijn. Hij weigert echter te haten. Voor zijn kinderen hoopt hij dat ze liefde leren, door die te ontvangen en te geven. Hij wil hen in vertrouwen opvoeden, ondanks wat hen is aangedaan.

Er staan veel ontroerende, herkenbare, bewonderenswaardige, 'geïnspireerde' en inspirerende teksten in het boekje. Goed voor een gesprek of eigen bezinning. Hoofdpijn is dat we ons gewetensvol moeten blijven inspannen om lief te hebben. Boosheid en wraak mogen geen drijfveer zijn en lonen niet.

Elk ideaal vraagt om inspanning, zo ook Gods nieuwe wereld. Inspiratie is 'slechts' de inblazing, voor wat zij teweeg brengt moeten we toch echt zelf de mouwen opstropen. Ik wens u een bevlogen nieuw (kerkenwerk) seizoen toe. Vol liefde en met rendement!

Ria Keijzer – Meeuwse,
kerkelijk opbouwwerker

Rondleiding van 13.30-14.30 uur;
Rond 15.00 uur vertrek naar Voorburg.

Leuk dat u meegaat! Heeft u nog vragen, tel. 3872066 of e-mail: gerdavd-hoeven@hotmail.com

Sanseveria

In mijn vorige stukje sprak ik de wens uit dat we elkaar na de vakantie weer in goede gezondheid zouden mogen ontmoeten. De realiteit is anders.

Op 13 augustus is helaas Annie van Sluijs plotseling overleden. 'Na een blijmoedig en dankbaar leven, vol liefde en warmte voor anderen' schreven haar kinderen op de rouwkaart. Dat heeft zij tijdens haar 19-jarig lidmaatschap bij Sanseveria ten volle mogen uitdragen.

Wij wensen haar familie heel veel sterkte en kracht toe om het verlies van hun ma, moe, oma en groot-oma te kunnen dragen. Wij zullen deze lieve vrouw heel erg missen. Zij is thuisgekomen bij haar Heer waar zij in Vrede mag rusten.

Daarnaast hebben enkele leden te kampen met ziekte.

5 september krijgen we bezoek van het Shantykoor 'Windlicht' uit Nieuwegein. Deze middag mogen door ons geen auto's bij De Voorhof geplaatst worden. Het koor komt met 5 wagens, waarmee ook de muziekinstrumenten vervoerd worden.

3 oktober hopen we Henk Griffioen te mogen verwelkomen met zijn van vorig jaar uitgestelde presentatie 'Mijn pelgrimstocht naar Santiago de Compostella'. Fijn dat hij weer kan komen. We zien naar deze middag uit.

Ans Verschoor

Samen eten in De Voorhof

De eerste maaltijd zal zijn op 29 augustus (voor 1 keer op de vijfde dinsdag van de maand). Iedereen is weer van harte welkom vanaf 17.15 uur voor een gezellige maaltijd van drie gangen voor € 7,50. U kunt zich opgeven bij Janny van der Heide, tel. 3861534 of bij mij na de kerkdienst.

Paulus schreef: Mogen onze Heer Jezus Christus en God, onze Vader, die ons zijn liefde heeft getoond en ons door zijn genade blijvende steun en goede hoop gegeven heeft, u aanmoedigen en sterken in al het goede dat u doet en zegt.

2 Tessalonicenzen 2: 16-3:5

DE VOS VERF

Voor hoogwaardige lak, muurverf en plamuur

Voor professioneel advies

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

WWW.DEVOSVERF.NL / 070 347 36 31

AGTERDENBOSCH
NVM MAKELAARS

NVM • WONEN

telefoon: 070 386 42 45
www.agterdenbosch.nl

FA. A. H. KERKHOF & ZN.

van 1892

BEGRAFENIS – CREMATIEVERZORGING

diverse rouwcentra – telefoon 3451676

FAMILIEONTVANGKAMER en KANTOOR:

Groot Hertoginnelaan 227 – Den Haag

DAMENDRUKKERS

www.damendrukkers.nl

De data voor het komende halfjaar zijn 12 en 26 september, 10 en 24 oktober, 14 en 28 november en 12 december. Wij hopen weer met veel mensen samen te eten. Bent u nog nooit geweest, kom gerust een keer kijken.

*Gerda van der Hoeven,
tel. 3872066*

En samen koffie drinken

De eerstvolgende koffieochtend is op maandag 4 september van 10.00-11.00 uur.

OKO Oude Kerk Open

Zaterdag 26 augustus, 2 en 9 september kunt u van 11.00-16.00 uur nog terecht in de kerk om te kijken, te luisteren naar orgelspel, een praatje te maken of zomaar wat rond te lopen. Van 14.00-15.00 uur is er een beiaardconcert. Op 9 september is er Open Toren: van dichtbij de beiaardier op de vuisten kijken! Ook op 9 september is er mogelijkheid als amateur het Marianne Orgel te bespelen. Info en opgave bij Louis Cosman.

Lieve mensen,

Ik wil u op deze wijze danken voor de blijken van medeleven die ik op allerlei manieren mocht ontvangen.

Na een ingrijpende operatie ben ik dankbaar aan God, en u allen, voor de steun die ik daardoor heb gekregen. Ik ga er weer voor en hoop nog een tijd mijn werkzaamheden in het kerkenwerk voort te zetten.

Hartelijke groet,
Fieneke de Graaf

Wijkgemeente De Open Hof

Koningkerk Br. Ingenhoeslaan 4, 2273 KR Voorburg, tel. 3866876. Pred.: ds. J. van der Wolf, Laan van Haagvliet 19, 2271 XL Voorburg, tel. 2128279 e-mail: jtvan derwolf@gmail.com en ds. E. van der Wolf-Kox, Laan van Haagvliet 19, 2271 XL, Voorburg, tel. 2128279 e-mail: evanderwolfkox@gmail.com Scriba: mw. R. Dröge-Bouwers, Einddorpstraat 25, 2271 VS Voorburg, tel. 3861611, e-mail: secretariaat@deopenhofvoorburg.nl Rek. Nr. Wijkkas NL30 INGB 0007235874. Rek. Nr. Wijkdiaconie NL95 INGB 0008034372. Website: www.deopenhofvoorburg.nl

Bij de kerkdiensten

Zondag 27 augustus

De diensten van deze zondag en van 3 september staan in het teken van de Kerkproeverij op 10 september. De Kerkproeverij is een landelijke actie – vanuit de Raad van Kerken - waarbij kerkleden bekenden uitnodigen om

een keer met hen mee te gaan naar een kerkdienst. Velen van ons doen dat niet wekelijks: iemand uitnodigen voor een kerkdienst. Waar zijn we bang voor? Waarom zou je het toch doen? En hoe pak je dat aan? We lezen met deze vragen in het achterhoofd Matteüs 10: 5-15 en we horen van een 'ervaringsdeskundige' hoe het is om iemand mee te vragen naar de kerk. Voor de basisschoolkinderen is er deze zondag Godly Play, Bijbels verteltheater. Voorganger is ds. Els van der Wolf-Kox.

Zondag 3 september

Vandaag lezen we 1 Kor. 3: 1-9. Daarin gaat het over onze menselijke inspanningen, zoals planten en begieten, maar ook over de groei die God geeft. We luisteren naar deze woorden met het oog op de Kerkproeverij. Wat is aan ons en wat is aan God? Tijdens deze dienst, die geleid wordt door ds. Jan van der Wolf, zijn we gast aan tafel: we vieren de Maaltijd van de Heer.

Zondag 10 september

'Het leven waar je naar verlangt'. Daarover gaan de gemeentekringen van het nieuwe seizoen en dat is ook het thema van deze startzondag. In de

kerkdienst ontmoeten we Zacheüs en zien we waar hij naar verlangt. Krijgt hij ook wat hij verlangt? Vanuit Filippenzen 4: 6-7 ontdekken we wat er gebeurt als je je verlangens met God deelt. We hopen dat op deze zondag ook gasten 'onze kerk gaan proeven', omdat zij door u zijn uitgenodigd in het kader van de Kerkproeverij. Na afloop is er koffie en iets lekkers, een brief met het activiteitenprogramma van het nieuwe seizoen en volop ruimte om elkaar te ontmoeten. Uiteraard kun je je ook nog aanmelden om mee te gaan doen met 'Het leven waar je naar verlangt'. Voorgangers zijn ds. Jan en Els van der Wolf.

Zondag 17 september

Vandaag hebben we een oecumenische dienst in de Verrezen Christus Kerk (Fonteynenburghlaan 36). Dat betekent dat op deze morgen in de Koningkerk geen dienst is. Voor wie geen vervoer heeft: vanaf 9.40 uur staan er auto's met chauffeur klaar om u naar de kerk in Voorburg-west te brengen. Het thema van deze oecumenische viering is verbeelding als inspiratiebron van vrede. We laten ons daarbij leiden door het visioen uit Jesaja 65. Deze dienst wordt voorbereid door een werkgroep die bestaat uit Claartje v.d. Grinten, Ria Stoop, Bart Dijkstra, Jacques Merx en Jan van der Wolf.

Gemeentekringen: Het leven waar je naar verlangt

Bijna 100 mensen deden vorig jaar mee met de gemeentekringen. En de meesten van hen verlangden naar meer. Daarom zijn er ook dit jaar gemeentekringen. Wat houdt dat in? Groepen van 8-10 personen ontmoeten elkaar zeven keer in de loop van een seizoen, bij iemand thuis, om te praten over thema's. Dit jaar gaat het over 'Het leven waar je naar verlangt'. We hebben voor dit thema gekozen, omdat verlangen een algemeen herkenbare menselijke drijfveer is. Iedereen heeft verlangens. Die verlangens hebben invloed op je leven en we geloven dat God/geloof te maken heeft met je verlangens. Onderwerpen die ter sprake komen: verlangen naar vrede, goede relaties, gezondheid, God, van betekenis zijn, genieten en rust. Deze thema's komen ook terug in kerkdiensten. De predikanten zorgen voor gespreksmateriaal en toerusting van de deelnemers die als gespreksleider fungeren. Het doel van de kringen is: ontmoeting en geloofsverdieping. De ervaring leert dat je elkaar anders en beter leert kennen en dat je inspiratie opdoet in je weg met God. Meld je aan, als je mee wilt doen! Ook

als je vorig jaar al meedeed. Er liggen intekenlijsten in de kerk, maar je kunt ook een mailtje sturen naar gemeentekringen@gmail.com.

20-plus-groep

Ook de 20-plussers gaan zich onder leiding van ds. Els buigen over het leven waar je naar verlangt. De eerste bijeenkomst is op zondagavond 17 september om 18.00 uur bij ons thuis (Laan van Haagvliet 19). We gaan eerst gezellig met elkaar eten en daarna verkennen we hoe het leven waar we naar verlangen eruit ziet. Op grond van die verkenning maken we een programma voor het hele seizoen. Wil je meedoen? Graag even een mailtje naar evanderwolfkox@gmail.com.

Ochtendbijbelkring

De ochtendbijbelkring begint weer. Woensdag 13 september om 10.00 uur staat de koffie klaar in de Koningkerk. Om 10.15 uur beginnen we 'echt'. Dit jaar gaan we de brief van Jakobus lezen. Ds. Els van der Wolf leidt de kring. Iedereen die zich in een gemoedelijke sfeer wil verdiepen in de Bijbel is van harte welkom.

Christelijke meditatie start eind oktober

Ook in het nieuwe seizoen maken we weer ruimte voor meditatieve omgang met de Bijbel, met God. De eerste bijeenkomst laat nog wel even op zich wachten, tot eind oktober, maar ik meld het alvast. We beginnen met drie donderdagavonden achter elkaar, 'om erin te komen'. Dat zal zijn op 26 oktober, 2 november en 9 november. Meer over de invulling van die avonden lees je in de volgende KerkWijzer. Daarna zullen we steeds een meditatie-uur hebben op de eerste donderdagavond van de maand. Je hoeft geen lid te zijn van de kerk om mee te kunnen doen.

Wij gedenken

Gerdina de Jong-Muilwijk

Op 2 augustus overleed in het Bronovoziekenhuis *Gerdina de Jong-Muilwijk*. Mw. De Jong is 93 jaar oud geworden en woonde aan de Koningin Julianalaan 31. Zij werd geboren in Schoonhoven. In 1948 kwam ze naar Voorburg. Zij trouwde met Piet de Jong.

Mw. De Jong hield van spelletjes en had veel interesse voor het koningshuis. Zij leefde sterk met het verleden en hoe de dingen toen waren. In 1999 overleed haar man. De laatste tijd ging het wat minder met haar, toch kwam haar overlijden nog onverwachts.

Op 7 augustus waren we bij elkaar voor haar afscheidsbijeenkomst in de aula van de begraafplaats aan de Rodelaan. We herinnerden ons wie zij was en hoe zij was. Het lied 'De Heer is mijn herder' sprak haar aan en daarom lazen we de bekende Psalm 23. We lieten ons bemoedigen door de eerste regel daarvan "De Heer is mijn herder, het ontbreekt mij aan niets". Dat is ook te vertalen als "De Heer is mijn herder, ik zal niet ontbreken". We leven mee met kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

ds. Jan van der Wolf

Hendrika Anna Valkenburg

Op 6 augustus overleed mw. *Hendrika Anna Valkenburg-Wijnands*. Zij was 93 jaar oud en woonde in De Mantel. Henny Wijnands werd geboren in Katwijk en verhuisde als kind naar Voorburg. Zij was opgeleid tot modinette, had gevoel voor stijl en was creatief. Op 6 maart 1947 trouwde zij met Henk Valkenburg. Zij kregen een zoon Henk en een dochter Ankie. En later kleinzoon David. Ruim 25 jaar was Henny vrijwilliger in Sonnenburgh en het Diaconessenziekenhuis. Met veel plezier schonk zij koffie en thee en runde zij het winkeltje.

In de nieuwjaarsnacht van 2003/2004 overleed haar man plotseling, na een liefdevol huwelijk van 57 jaar. Met hulp van de kinderen lukte het haar om zonder hem het leven weer op te pakken. De laatste jaren woonde zij – vanwege een ziekte die haar fysiek ernstig beperkte – in De Mantel. Geloven was vooral 'hopen' voor haar: hopen dat het waar is dat God er voor je is en zijn zal. "Je weet tegenwoordig zoveel, dan is het wel eens moeilijk om daaraan vast te houden."

De crematie vond plaats op 11 augustus in Eikelenburg in Rijswijk, na een samenkomst in de aula. "Ons resten geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste daarvan is de liefde."

Onze gedachten gaan uit naar de familie van mw. Valkenburg en ieder die haar mist.

Correspondentieadres: Sint Martinuslaan 176, 2273 BA Voorburg.

In een visioen hoorde Jesaja een engel tegen hem zeggen: "Je schuld is geweken, je zonden zijn tenietgedaan." Daarna hoorde hij de stem van de heer zeggen: "Wie zal ik sturen?" Jesaja antwoordde: "Hier ben ik, stuur mij."

Jesaja 6: 1-8

Vakantieweek

Wij hebben een week vrij van maandag 25 september t/m 2 oktober. Ons huis is wel bewoond, maar als u dringend een predikant nodig heeft kunt u contact opnemen met de voorzitters van de kerkenraad, Bruun Feijen tel. 3875444 of Ria de Graaf tel. 3863109. Zij weten wie er beschikbaar is.

Ten slotte

Een gedachte over vrede van Ety Hillesum:

"Ik zie geen andere weg, dan dat ieder van ons inkeert in zichzelf en in zichzelf uitroeit en vernietigt al datgene, waarvoor hij meent anderen te moeten vernietigen."

ds. Jan en Els van der Wolf

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen

Vrijzinnig Centrum "De Hoeksteen", Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg, tel. 3863413. Voorzanger: mevr. ds. K. Bezemer, Floris Vesterlaan 23, 2343 RV Oegstgeest, tel. 071-5320438. Secretaris: dhr. J. Jager, Rozenboomlaan 139, 2274 HK Voorburg, tel. 0620617539.

kerkproeverij

Op 9 en 10 september zal door de Raad van Kerken Nederland en de EO landelijk de Kerkproeverij worden georganiseerd.

De kerken in Leidschendam-Voorburg zullen aan deze actie meedoen. Het Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen doet ook mee, maar op een iets andere manier. Wij houden een informatiemarkt 'over onze bijeenkomsten op het grensgebied van religie en cultuur'. Deze is gebaseerd op ons nieuwe jaarprogramma 2017-2018.

Op zaterdag 9 september van 10.00 tot 15.00 uur is De Hoeksteen, Rozenboomlaan 119, open.

U wordt welkom geheten met een kopje koffie/thee en een gebakje. In de kerkzaal staan tafels waar u per onderdeel van het jaarprogramma informatie kunt krijgen over onze Hoeksteenlezingen, religieuze bijeenkomsten en kringen, w.o. Grieks en

*Zend nu licht en nu waarheid,
God, laten zij mij geleiden.
Psalmen 43*

Latijn, OntMoeting en het Hoeksteenkoor. Ook kunt u het Jaarprogramma en ons blad Stemmen meenemen. Voor de kinderen zijn er activiteiten en is er een grabbelton. Tijdens de dag zal op verschillende momenten op de beamer een tweetal presentaties worden vertoond.

Wij nodigen u graag uit op zaterdag 9 september binnen te lopen.

Hartelijke groet,

Simon van Proosdij

Kerkrentmeesters

Jaarrekening 2016

De jaarrekening 2016 van de PG Voorburg is gereed en ligt ter inzage en informatie in de beide kerken. Voor dat de Algemene Kerkenraad de jaarrekening definitief goedkeurt kan de gemeente zich op de hoogte stellen van de stand van zaken. In geval van vragen en/of opmerkingen kunnen deze gericht worden aan het college van kerkrentmeesters.

Namens het college van kerkrentmeesters,

J. Lensen,

penningmeester en wnd. voorzitter

Kerkelijke berichten

Opblaaskerk 26 augustus op Koningin Julianaplein

Op zaterdag 26 augustus staat de Opblaaskerk voor de 5^e keer namens de PGV op het plein tegenover McDonalds. Op die dag is winkelcentrum Julianabaan weer gastheer van het Cultureel Festival. Wij hopen dat velen van u een bezoek brengen aan het Festival en de Opblaaskerk. We zoeken ook mensen die ons komen helpen. Het is altijd een feest om met de Opblaaskerk deel te nemen aan het Cultureel Festival. Centraal in de kerk staat het grote houten kruis. Aan het eind van de dag is het helemaal vol geprikt met briefjes waar mensen op geschreven hebben wat hun bezig houdt. Gerrit van Eeden (10.45 uur), Wim Madderom (11.45 uur) en Hans Houtman (13.45 uur) concerner op het bijzondere Hauptwerk-orgel. Hans Houtman, cantor-organist van de Oude Kerk, doet voor de eerste keer mee. Hij verzorgt ook een zangworkshop. Bij één of meer supermarkten wordt voedsel ingezameld voor de Voedselbank van Stichting Buren. Om de dag te organiseren hebben we

veel helpende handen nodig. Waar kunt u ons mee helpen?

Wij zoeken:

Gastheren en -vrouwen;

Zangers voor de zangworkshop o.l.v.

Hans Houtman (14.00-14.30 uur);

Hulp bij inzamelen artikelen voor de Voedselbank;

Mensen die helpen bij het opbouwen van de kerk (ochtend 07.00 uur!);

Mensen die helpen bij het afbouwen van de kerk (middag ca. 16.00 uur).

U kunt zich opgeven bij Kees Koenen (kees.koenen@kbenp.nl/0654936219), Hilbert van Essen (hcvanessen1@gmail.com/0645282430) of Atte Roskam (at-teroskam@gmail.com/0611923478).

Interkerkelijke werkgroep Statushouders = Nieuwe Nederlanders

Zaterdag 9 september is het Open Monumentendag. De organisatie van Open Monumentendag zoekt vrijwilligers die op die dag onze 'nieuwe Nederlanders' willen begeleiden bij hun kennismaking met de monumenten in hun nieuwe woonplaats. Voor Huize Swaensteyn is op die dag een kraam van Open Monumentendag waarin zowel in het Nederlands, Arabisch en Eritrees gratis informatie te vinden is.

Vrijwilligers die een nieuwe Nederlander willen begeleiden langs enkele monumenten kunnen zich aanmelden via een e-mail aan annebet.willink@omd.nl of bellen naar tel. 3861558.

Plaatselijke berichten

Oecumenisch Vrouwenwerk

Woensdag 20 september is de startochtend van het Oecumenisch Vrouwenwerk in Leidschendam-Voorburg, in de Kruisheuvelkerk, Burg. Roeringlaan 6 in Leidschendam.

Dit vrouwenwerk is in 1999 gestart door Willy van de Beld, Dinie Vegt en anderen.

De *Vrouw en Geloof groep* is de spil, maar daarnaast zijn er verschillende andere kringen.

Sommige kringen zijn gedurende de zomermaanden doorgegaan omdat daar behoefte aan was, andere kringen hielden een zomerstop. Deze ochtend start het nieuwe seizoen van alle kringen.

Alle deelnemers van de afgelopen jaren en nieuwe belangstellenden zijn van harte welkom.

Deze ochtend wordt informatie gegeven over de kringen, geïnventariseerd welke wensen, plannen en gaven er zijn bij de aanwezigen. Nieuwe ideeën zijn van harte welkom. Ook nieuwe kringleidsters zijn altijd weer nodig. Het onderwerp "Vertrouwen", waar de Vrouw en Geloof groep dit seizoen mee aan de slag gaat wordt op de startochtend toegelicht.

De koffie staat klaar vanaf 9.45 uur, het programma start om 10.00 uur en wordt rond 11.30 uur afgesloten.

Meer informatie bij Plony Korving, p.korving@outlook.com en Marianne Pompert, pompertmarianne@gmail.com

Verslag van de oecumenische reis naar Noorwegen

De 15^e oecumenische reis van 11 t/m 19 juli ging naar Noorwegen, waar – in tegenstelling tot de eerdere reizen – niet van een heleboel mooie kerken en oude steden, maar met name van de prachtige natuur werd genoten. De groep van 32 reizigers werd door chauffeur/begeleider Henk met zijn comfortbus opgehaald en reed naar Kiel voor de overtocht naar Göteborg (Zweden). De volgende ochtend via Oslo naar Gol in het mooie Noorse Hallingdal. Vanuit het luxe Resort Hotel Storefjell werden excursies naar de Hardangervidda hoogvlakte met de Vøringsfossen waterval en het Natursenter in Eidfjord gemaakt, ook werd een treinrit met de Flåmbaan en een boottocht over de Sognefjord gemaakt, werd het Valdres Folke-museum in Fagernes en het Noorse wilde zalmcentrum bezocht. Op zondag de mooie staafkerk van Borgund, waar het lied "Nearer my God to thee" werd gezongen. Verder werd nog gepicknickt aan de fjord en een tocht door natuurpark Jotunheimen gemaakt. De laatste dag in Noorwegen nog uitgebreid Oslo bezocht (o.a. stadstour, paleis, Vigelandspark) waarna aan boord van de Stena Saga de overtocht naar Frederikshavn (Denemarken) volgde. Na een bezoek aan het openluchtmuseum Den Gamble By in Arhus het laatste diner en de overnachting in Zeven. De laatste reisdag vormde met een bezoek aan het oude centrum van Bremen het einde van deze mooie, interessante,

leuke en gezellige reis En waarheen volgend jaar... Er is al een idee, dus houd de publicaties in de gaten!

Marja de Goederen,
reisleider

PS: Helaas moest Inge, één van de reisgenoten i.v.m. een gebroken pols na een val voortijdig met haar partner Joop terug naar Nederland. Veel sterkte en beterschap gewenst!

Prot. Christelijke Ouderen Bond (PCOB)

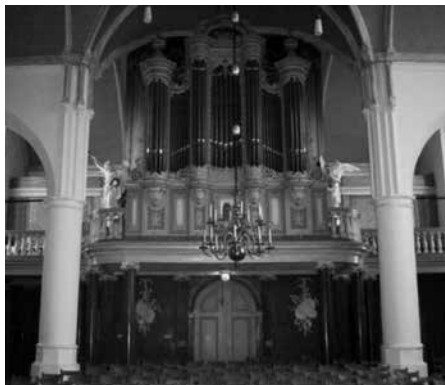
De afdeling Leidschendam-Voorburg houdt de eerstvolgende contactbijeenkomst op *dinsdag 26 september* in de Kruisheuvelkerk, Burg. Roringlaan 6 te Leidschendam, aanvang 14.00 uur. Mevr. Christine Nieuwenhuis-Geluk geeft dan een lezing met het onderwerp: "Bestrijding van eenzaamheid". U bent allen van harte welkom.

J. Carton

Muzikale berichten

Orgelspelen op het grote historische orgel in de Oude Kerk van Voorburg voor amateurs

Op Monumentendag, zaterdag 9 september, is het ook "open orgeldag". Voor amateurs die een keer op een groot orgel willen spelen is dit de gelegenheid om hier gebruik van te maken.

Om zeker te weten dat er tijd voor u beschikbaar is, is het aan te bevelen u van te voren hiervoor op te geven.

Het spelen deze dag is gratis. U kunt zich hiervoor telefonisch of via de e-mail aanmelden bij de voorzitter van de St. Orgelconcerten Oude Kerk, de heer Louis Cosman, tel. 7441742, e-mail: lcosman@outlook.com.

Overige berichten

Pastor Plony de Jong verlaat het Aandachtscentrum

Na tien jaar gaat Plony de Jong met pensioen als pastor-in-deeltijd bij het Aandachtscentrum. In een steeds jachtiger samenleving voorziet de bijzondere plek in hartje Den Haag al tientallen jaren in aandacht en rust. 'Wij bieden Bijbelse gastvrijheid.'

Hennie is naar de kapper geweest. Ze meldt het wanneer ze het Aandachtscentrum binnenkomt en plaats neemt aan de leestafel. Aan niemand in het bijzonder. En hoe koket ze haar nieuwe kapsel ook schikt, niemand lijkt acht op haar te slaan. Maar dat is buiten Plony de Jong (65) gerekend. Ze wisselt enkele woorden met de oudere dame en raakt haar even aan. Ze maakt Els, die haar bijna toeschreeuwt dat ze mooie schoenen aan heeft vandaag, en passant duidelijk dat ze dankbaar is voor het compliment. En ze luistert geduldig naar het relaas van Theo, die uitlegt waarom hij bij het knutseluurtje huisjes schildert en niet iets anders.

Geen draagkracht

Hennie, Els en Theo horen bij de pakweg vijftiendertig mensen die dagelijks langskomen in de Schoolstraat om een praatje te maken, een stukje aan een puzzel te leggen of een knutselwerkje in elkaar te zetten. 'Iedereen is hier welkom', zegt pastor De Jong. 'In de praktijk betekent het dat sociaal kwetsbare mensen hier komen. Ook mensen met hun leven wel op de rails, maar met een klein netwerk, vinden hier gezelligheid. De kern van wat we doen, is mensen persoonlijke aandacht geven.'

De Jong spreekt van 'Bijbelse gastvrijheid'. Daarbij zijn een paar begrippen heilig: 'niks intakepasjes of bureaucratie'. Alleen voornamen. En 'zeker

*Paulus schreef aan Timoteüs:
Strijd de goede strijd van het geloof, win het eeuwige leven waartoe je geroepen bent.
1 Timoteüs 6: 11-16*

geen vragen'. 'Onvoorwaardelijke gastvrijheid, maar geen hulpverlening. Mensen mogen ons alles vertellen, maar er hoeft niks. Hier kunnen bezoekers op adem komen, in allerlei opzichten. Veel hebben geen geregeld leven en geen draagkracht om problemen op te vangen.'

Levensbelang

Na een studie theologie, een stage bij een stiltecentrum in Utrecht en pastoraal werk in Rotterdam hoorde Plony de Jong over het Oecumenisch Aandachtscentrum in Den Haag. Ze dacht: 'Ja, dat is een geweldige plek, daar wil ik werken.' Het centrum stamt uit 1983, toen de ontkerkelijking al in volle gang was en een onderzoek had uitgewezen dat de kerk op deze manier toch present kon zijn. 'Het was toen nodig', zegt ze. 'En het is nu minstens zo hard nodig. Het is van levensbelang dat dit soort plekken er zijn. Het Aandachtscentrum is een soort tegenstem tegen de verzakelijking. Het economisch denken, het liberaal denken krijgt steeds meer de overhand. Dat je alles zelf maar moet uitzoeken. Andere dingen raken ondergesneeuwd, zoals oog voor de zwakken.'

Mini-maatschappij

De circa vijftig vrijwilligers hebben geen ander doel dan het zich belangeloos bekommeren om de bezoekers. 'Hier vind je trouw en onvoorwaardelijkheid, om niet. Op andere plekken zijn die niet gratis verkrijgbaar.' Voor De Jong is die belangeloosheid een belangrijk onderdeel van de christelijke traditie. 'Ik ben daarin geworteld en geloof dat dat belangrijk is voor de samenleving. En voor het Aandachtscentrum, als een soort mini-maatschappij. Christelijke waarden worden niet uitgedrukt in woorden, maar door er te zijn. Presentie. Barmhartigheid en solidariteit vormen op een vanzelfsprekende manier de basis van wat wij zijn. En deze christelijke waarden voelen mensen wel.'

De apostelen waren verheugd dat ze waardig bevonden waren vernedering te ondergaan omwille van de naam van Jezus.

Ze bleven dagelijks onderricht geven in de tempel of bij iemand thuis en gingen door met het verkondigen van het goede nieuws dat Jezus de Messias is.

Handelingen 5: 27-42

Theo verwoordt het op zijn manier. 'Als je thuis zit, zeggen de banken ook niks.'

De Jong, bedachtzaam: 'Ik denk dat we allemaal kwetsbare mensen zijn.' (Bron: Kerk in Den Haag, 14 augustus 2017)

Matthijs Termeer.

Vredesweek

Iedereen kan iets voor de vrede doen! Met die gedachte organiseert vredesorganisatie PAX van 16 t/m 24 september de landelijke Vredesweek met als thema 'De kracht van verbeelding'. Er is veel verbeeldingskracht nodig om vanuit een oorlogssituatie te werken aan vrede. Maar er zijn veel moedige mensen die als bruggenbouwers zoeken naar toenadering tussen mensen van verschillende etnische en religieuze groepen. Ook in Nederland laten mensen zien dat ze zelf de kracht hebben om vrede dichterbij te brengen. De Vredesweek is een goed moment om te laten zien dat vrede iets is wat durf van ons vraagt, en waar iedereen aan mee kan helpen. De Protestantse Kerk zet zich graag in voor het vredeswerk. De opbrengst van de collecte tijdens de Vredesweek is bestemd voor het vredeswerk van Kerk in Actie en PAX.

Oproep: Walk of Peace

Twee jaar geleden hield stichting PAX een wandeling door Den Haag, een 'Walk of Peace' tijdens de vredesweek in september. De wandeling, een vredesmanifestatie van mensen met verscheidene levensovertuigingen, ging van station Hollands Spoor naar de tuin van het Gemeentemuseum. Pax hoopt dat dit jaar overal in Nederland voor de vrede gewandeld wordt. Het 'Haags Vredesinitiatief', een groep vertegenwoordigers van Haagse kerken en betrokkenen bij PAX, wil zo'n wandeling in Den Haag organiseren. Ze vindt het belangrijk om mensen met verscheidene levensbeschouwelijke achtergronden bij de organisatie te betrekken, 'want vrede ontstaat bij ontmoetingen'. Interesse? Informatie bij Marie-Anne van Erp, tel. 0651756565 / zwaluwen@xs4ll.nl

Diensten voor doven

Vanaf 9 september kunnen doven een nieuwe kerkdienst bekijken via de website van de vereniging *Op weg met de ander* (opwegmetdeander.nl). De preek wordt ondersteund met gebarentaal, bovendien is de uitzending ondertiteld. *Op weg met de ander* zendt regelmatig dovendiensten uit, deze worden opgenomen door de Reformatorische Omroep. Dove mensen

kunnen de diensten op elk gewenst moment volgen.

Protestant: samen één

Kunnen we op 31 oktober eigenlijk wel 500 jaar Reformatie vieren? Gezien de geschiedenis lijkt dit niet gepast. De Reformatie leidde niet alleen tot een breuk met de Rooms-Katholieke Kerk maar ook tot kerscheuringen op protestants erf. Deze verdeeldheid doet des te meer zeer omdat het in reformatie juist gaat om samen kerk zijn. Oecumene behoort tot het DNA van het protestantisme.

Protestant (pro testare) staat voor 'plechtig getuigen'. Niet van ons kerkelijk bedrijf maar van God die uit liefde mensen aanspreekt, bevrijdt en aan elkaar schenkt. Deze bevrijdende woorden van God veranderden het leven van Luther radicaal. Zijn verdere leven stelde hij in dienst van het Woord van God dat mensen bevrijdt en verbindt. Ook Calvijns leven en werk stond in deze dienst. Hij wist zich dienaar van dit Woord. Zijn hele leven heeft hij geijverd om protestantse gemeenten die in Europa ontstonden te verenigen. In een brief aan een Engelse collega schrijft hij dat hij wel tien zeeën zou willen overvaren omwille van de eenheid van de kerk. Christenen leven immers van het ene Woord van God en delen het ene lichaam en bloed van Christus.

Als we iets van Luther en Calvijn kunnen leren dan is het wel dat eenheid wezenlijk is voor de kerk. Alle mensen die bij Christus willen horen, horen bij elkaar. Juist deze les geeft het gedenken van 500 jaar protestantisme extra lading. Het roept ons terug naar de kern van kerkzijn: naar de Ene die ons roept om samen plechtig te getuigen van Gods liefde die mensen bevrijdt en verbindt.

(Bron: Woord&Weg, juli/augustus 2017)

*ds. René de Reuver,
scriba van de generale synode*

500 jaar Calvijn

In een 8-delige tv-serie (NPO 2, september/oktober) vraagt presentator Leo Blokhuis zich af hoe het gedachtegoed van Luther en Calvijn onze cultuur en identiteit heeft bepaald. Blokhuis: 'Ik ben een domineeszoon en hoe je het ook wendt of keert, het calvinisme heeft mij gevormd. En niet alleen mij, denk ik. Calvinisme staat voor sober en zuinig en doe maar gewoon, maar was dat vijf eeuwen geleden ook al zo? Ik ben benieuwd waar je in ons land de sporen en invloeden van de Reformatie terugvindt.'

Speels tegengas

Rikkert Zuiderveld, de helft van het bekende duo Elly en Rikkert, is niet alleen zanger maar ook schrijver. Van liedteksten, sonnetten, aforismen én van speldenprikken, gebaseerd op de 95 stellingen van Luther.

'Ik hou ervan om op een speelse manier dingen te zeggen, iets tegen het licht te houden. Niet cynisch, maar wel met ironie en soms een paradox. Ik heb de stellingen van Luther opgezocht, maar daar is bijna niet door te komen. Zonder uitleg zeggen ze vandaag de dag niemand nog iets. De opzet van mijn speldenprikken is daarom totaal anders dan bij Luther. Luther protesteerde tegen bepaalde wantoestanden. Dat was serieus.

Mijn boekje met speldenprikken is vooral speels. Ik geef wel tegengas als ik dat nodig vind, maar de situatie is niet zo eenduidig als toen. De kerk heeft het per definitie moeilijk omdat ze eerst bezig moet zijn met Gods koninkrijk en de wereld daarna pas komt. Maar als er ontwikkelingen zijn die moreel verwerpelijk zijn, dan vind ik dat de kerk best iets mag roepen. Sommigen vinden dat ook, anderen vinden dat de kerk zich enkel met de geloofsopvoeding bezig moet houden. Daar balanceert de kerkgemeenschap tussen.'

Aflaatbrieven

We pakken er een stelling van Luther bij. 'Iedere christen die oprecht berouw heeft, heeft een volkomen vergeving van straf en schuld, ook zonder aflaatbrieven.' Hebben we in onze tijd ook aflaatbrieven? Rikkert: 'Acceptgiro's zijn de nieuwste aflaten. Je kunt bijna niet leven zonder je ellendig te voelen als je hoort en ziet wat er wereldwijd gebeurt. Ons schuldgevoel is groot, dus doen we een financiële gift. Ga je een eeuw terug, dan hoorden mensen soms pas weken later van een ramp. Tegenwoordig weten we zoveel wat we niet aankunnen, dat we ons collectief schuldig voelen. Ie-

deren reageert daar anders op. Met een financiële gift of praktisch. Maar je voelt je altijd tekortschieten. Mijn boodschap is: zorg er in ieder geval voor dat je niet onverschillig wordt. De tegenpool van liefde is niet haat maar onverschilligheid. In welke vorm je het dan giet, dat moet ieder zelf weten.'

Het boekje *95 speldenprikken, prikkelende gedachten over kerk en geloof* schreef Rikkert Zuiderveld op verzoek van de Protestantse Kerk. Het is te bestellen voor €2,- via protestantsekerk.nl/webwinkel of bestellingen@protestantsekerk.nl.

'Vrijheid en genade'

Karin van den Broeke, voorzitter van de Protestantse Kerk in Nederland, denkt graag na over dingen die er werkelijk toe doen. Zo laat ze haar gedachten gaan over de betekenis van de herdenking 500 jaar Protestant.

Het belang van de herdenking

'Als je zoals ik bij de Protestantse Kerk hoort en er ook werkt, dan lijkt protestant zijn soms zo vanzelfsprekend. Zo'n herdenkingsjaar zet je aan tot nadenken over wat er werkelijk toe doet in de kerk, maar ook in je persoonlijke geloofsleven.'

Dit levert de herdenking op

'Ik heb in het land gezien hoe het leeft. Ook voor de oecumene betekent dit jubileum iets. In Nederland hebben rooms-katholieken en protestanten afgelopen maart uitgesproken dat ze willen streven naar meer eenheid. In het Zweedse Lund is 500 jaar Reformatie herdacht in aanwezigheid van paus Franciscus, een teken van toenadering.'

Relatie tot kerkvernieuwing

Protestantse Kerk 'Kerkhervorming en kerkvernieuwing kun je als synoniemen zien. We zijn geroepen na te

denken over de kern van kerkzijn en de vorm waarin dat kan in deze tijd. Het gaat om vertrouwen en hoop. We hebben de verantwoordelijkheid die ook verder te dragen, maar het is goed je te realiseren dat we niet de eersten zijn en ook niet de laatsten.'

Betekenis protestants zijn

'Voor mij zijn twee thema's wezenlijk: vrijheid en genade. Vrijheid betekent dat je aan niemand onderworpen bent en tegelijkertijd aan iedereen dienstbaar. Alleen aan God ben je uiteindelijk verantwoordelijk. Dat is spannend. Het maakt je onafhankelijk en tegelijkertijd kan het betekenen dat je grenzen moet verkennen. Het gaat mij om een levenshouding, een basis van vertrouwen. De genade waar Luther over spreekt, gaat niet over hoe goed je moet zijn om Gods liefde te verdienen. Je wordt als mens ondanks je fouten steeds opnieuw tot het goede geroepen en gevraagd daar antwoord op te geven.'

Nationale Protestantentest

'Ik heb hem ingevuld. Ik vertoon de meeste overeenkomsten met Albert Schweitzer. Daarna met Martin Luther King en als derde met Hermann Kohlbrugge. Alle drie passen ze in zekere zin wel bij me. Schweitzer vanwege zijn dienstbaarheid, King vanwege zijn inzet voor gerechtigheid en Kohlbrugge vanwege zijn doordenken van de theologie.'

(Woord&Weg, Juli/Augustus 2017).

Verrijk uw volharding met liefde voor uw broeders en zusters, en uw liefde voor uw broeders en zusters met liefde voor allen. Als u deze eigenschappen bezit, is uw kennis van onze Heer Jezus Christus vruchtbaar.

2 Petrus 1: 5-8

KerkWebRadio

Bent u tijdelijk of geheel niet in staat om de kerkdiensten in de kerk bij te wonen, maak dan gebruik van de KerkWebRadio zodat u op de hoogte blijft van het gemeentegebeuren.

Met de KerkWebRadio-ontvanger (via de telefoonlijn of ethernet) of op de computer via www.kerkomroep.nl zijn de protestantse kerken van Voorburg te beluisteren. Let er op dat u bij rechtstreekse uitzending op de play-knop bovenaan klikt. Op de website deopenhofvoorburg.nl staat onderin de rechter kolom een widget waarmee u direct een kerkdienst van De Open Hof kunt beluisteren.

Ook via uw smartphone of tablet kunt u een kerkdienst volgen, waar u ook bent. De app voor Iphone en Ipad is gratis beschikbaar in de Apple Appstore onder de categorie Lifestyle. De app voor Android-apparatuur via Google Play onder de zoekopdracht Kerkomroep. Bijzonder in de app is een button "Mijn kerken", waaronder u uw voorkeur kunt opslaan en op deze manier snel bij de kerk kunt uitkomen waar u graag naar luistert.

Bel voor inlichtingen het Kerkelijk Bureau: 3863502.

kerkproeverij

Kerkproeverij

Een gesprekje bij de koffie na de kerkdienst. Met een mevrouw, die sinds een paar weken in de kerk komt. Ze is zomaar aan komen waaien. "Het bijzondere aan een kerkdienst is... ' mijmert ze, "dat ik daar antwoorden ontvang op vragen, waarvan ik me niet bewust was dat ik ze had". Ze kijkt er blij en verwonderd bij. Ik ben onder de indruk: los van al ons organiseren, komen mensen in de kerk terecht en ervaren daar iets van God. Ik zie daar het werk van de Heilige Geest in, die waait waarheen Hij wil. Het geeft mij nieuwe moed en vreugde: in alle mensenwerk en imperfectie gebeurt er in en rond de kerkdienst iets heel bijzonders. Ik vind het trouwens ook dapper dat iemand zomaar binnen stapt. Hoe zal je ontvangen worden? En vergis u niet: veel niet-kerkgangers vragen zich af, of hun leven wel genoeg op orde is om acceptabel te zijn voor de kerk.

Even wat eigen ervaringen, als inleiding op een landelijk initiatief waar we als gemeente aan meedoen: de Kerkproeverij. In Voorburg-Leidschendam neemt de plaatselijke Raad van Kerken hierin het voortouw. Wat is de Kerkproeverij? Op zondag 10 september zetten meerdere kerken hun deuren open voor gasten. En dat niet alleen: we willen onze gemeenteleden aanmoedigen voor deze dienst een bekende uit te nodigen: Ga je een keer met me mee naar de kerk? De meeste mensen weten direct, wie ze zouden kunnen uitnodigen. En ook weten ze direct een heleboel redenen om dat niet te doen. Je bent bang om afgewezen te worden, om opdringerig te zijn, bang dat de kerkdienst teleurstelt of zelfs afstoot, etc. Over deze bezwaren gaat het, zowel in de Martiniwijkgemeente als bij De Open Hof, in de kerkdiensten in de weken voor 10 september. En toch: 'Ergens wacht iemand om uitgenodigd te worden,' zegt Michael Harvey, de initiatiefnemer van de Engelse 'Back to Church Sunday', waar de Kerkproeverij op gebaseerd is. Iemand uitnodigen is niet alleen een kwestie van aan je roeping als christen gehoor geven. Denk aan het zendingsbevel: Ga op weg! (Matteüs 28). Het gaat ook over groeien door teleurstelling en afwijzing heen. Zelfs als je een nee te horen krijgt, en die kans is best groot, is de uitnodiging toch de moeite waard. Ik denk aan de mevrouw bij de koffie. Zij durfde zelf te komen en valt van de ene verbazing in de andere. Hoeveel anderen wachten op een uitnodiging? Doet u mee?

ds. H.M. (Leneke) Marchand

Praktisch

De Kerkproeverij vindt plaats op zaterdag 9 september in De Hoeksteen op en zondagmorgen 10 september in de Oude Kerk en de Koningkerk. In de wijkberichten elders in deze KerkWijzer leest u er meer over. Overigens doen ook andere Voorburgse Kerken mee met dit bijzondere initiatief. Kijk ook eens op de website 'Kerkproeverij' en de website 'kerkpleinleidschendamvoorburg.'

Bidden voor de Kerkproeverij

Iemand uitnodigen om met je mee te gaan naar de kerk, dat doe je niet zomaar. Het is iets om even met je mee te dragen en om voor te bidden. Dat bracht Pier Tolsma, als diaken verbonden aan de St. Maarten & Trinitas-parochie te Voorburg, op het idee om een novene te houden voor de Kerkproeverij. Een novene is in de RK traditie een periode van negen dagen van gebed, oorspronkelijk tussen Hemelvaart en Pinksteren, maar later ook bij andere gelegenheden. Wij hebben dit novene samen voorbereid. Elke dag heeft een eigen thema en korte Bijbeltekst, in verband met de Kerkproeverij. Het gaat over Gods goedheid, uitnodigen, angst en vertrouwen. In negen dagen leg je zo een weg af.

We starten op vrijdag 1 september om 19.00 uur in de Sint Martinus, Oosteinde 54, met een gezamenlijke eerste gebedsbijeenkomst. De dagen daarna kun je met behulp van het gebedenboekje of met de gegevens op internet individueel bidden. De gebeden kunnen ook een rol spelen in vergaderingen en andere bijeenkomsten die dagen. De gebedenboekjes zijn verkrijgbaar in de kerken, vanaf 27 augustus. Het hele novene is ook terug te vinden op de website kerkpleinleidschendamvoorburg.nl

ds. Els van der Wolf-Kox